

USAID

အမေရိကန် နိုင်ငံသားများမှ

Photo credit: Quennie Riazado WorldFish

“ဝင်ငွေတိုးငါးမွေးဖြူရေးစီမံကိန်း” အား အာဟာရ
ထောင့်မှချဉ်းကပ်ခြင်း

မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။

“ဝင်ငွေတိုးငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်း” အား အာဟာရ ရှုထောင့်မှ ချဉ်းကပ်ခြင်း

Quennie Rizaldo

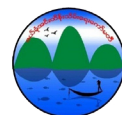
လူ့အာဟာရ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်
ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish)

Dr. Manjurul Karim

အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
ဝင်ငွေတိုးငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်း
ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish)

ဤအနှစ်ချုပ်ကို အမေရိကန်နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ (USAID) မှတစ်ဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူ တို့၏ စေတနာထက်သန်စွာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် တင်ပြနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာပါ အကြောင်းအရာများအတွက် ဤစာရေးသူတစ်ဦးတည်း၌သာ လုံးဝတာဝန်ရှိပြီး USAID သို့မဟုတ် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အမြင်များ ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။

“ဝင်ငွေတိုးငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်း” အား အာဟာရ ရှုထောင့်မှ ချဉ်းကပ်ခြင်း

အကိုးအကား

Rizaldo Q နှင့် Karim M. (၂၀၂၀) “ဝင်ငွေတိုးငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်းအား” အား အာဟာရ ရှုထောင့်မှ ချဉ်းကပ်ခြင်း။ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ပီနန်မြို့။ ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish)၊ အစီအစဉ် အနှစ်ချုပ်၊ ၂၀၂၀-၂၉။ ကို ဤစာစောင်အတွက် ရည်ညွှန်းကိုးကား ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဝင်ငွေတိုးငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်း ဟူသည်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ကျဆင်းနေသော်လည်း၊ တိရိစ္ဆာန်များမှရရှိသော အစားအစာများ ၏ ၆၀ ရာနှုန်းမှာ ငါးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငါးလိုအပ်မှု မြင့်တက်လာခြင်းကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင် ရန်အတွက် ရေထွက်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုမှာ တိုးမြှင့်နေဆဲဖြစ်သည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုများ ကို လျော့ချပေးကာ၊ လူမှုရေးအရ လက်ခံနိုင်ဖွယ် ရှိပြီး၊ စီးပွားရေးအရ လုံခြုံခိုင်မာစေသော ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေးကျင့်စဉ်များကို အာမခံသည့် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေရန် မဖြစ်မနေ လိုအပ်သည်။ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအေဂျင်စီ (USAID) သည် ငါးထုတ်လုပ်မှု၊ အလုပ်သမားများ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား၊ အစားအစာရရှိနိုင်မှုနှင့် ငါးစားသုံးမှုတို့ကို (အထူးသဖြင့် အားနည်း ထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများမှ အမျိုးသမီး များနှင့် ကလေးငယ်များအတွက်) မြှင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်သည့် “ဝင်ငွေတိုးငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်း”ကို ငွေကြေး ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။ ဤစီမံကိန်းသည် အသေးစားရေသတ္တဝါမွေးမြူရေးစနစ်များတွင် (စွန့်ဦးတီထွင်) စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရည်တို့၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက်လည်းကောင်း၊ အိမ်တွင် တိုက်ရိုက်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် အာဟာရ တန်ဖိုး သိနားလည်သော အိမ်ထောင်စုများ၏ ဆုံးဖြတ်မှုများသို့ ရှေးရှုသည့် ဈေးကွက်တွင်း လက်လီဝယ်ယူမှုတို့၌ လူမှုအမူ အကျင့်ပြောင်းလဲရန် သတင်းစကားများ တိုးမြှင့်ရေးတို့အတွက် လည်းကောင်း အခွင့်လမ်းကောင်းများ ထောက်ပံ့ပေး နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအေဂျင်စီ (USAID) သည် ‘ဝင်ငွေတိုးငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်း’ ကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) မှ ဦးဆောင်သော ငါး-စိုက်ပျိုးရေး စားနပ်ရိက္ခာစနစ်များ (FISH) နှင့် ဆိုင်သော CGIAR (အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့) ၏ သုတေသန အစီအစဉ် အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ CGIAR Trust Fund (ယုံကြည်အပ်နှံမှုရန်ပုံငွေ) သို့ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းသူတို့က ဤအစီအစဉ်ကို ထောက်ပံ့ကူညီသည်။

ဆက်သွယ်ရန်

မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ပီနန်မြို့ရှိ ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish)၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဈေးကွက်ဌာန၊ (WorldFish Communications and Marketing Department, Jalan Batu Maung, Batu Maung, 11960 Bayan Lepas, Penang, Malaysia. Email: worldfishcenter@cgiar.org)

တီထွင်ဖန်တီးမှု-အထွေထွေခွင့်ပြုမိန့် (ခရီးရေးတစ်ဖန် ကွန်မွန်း လိုင်စင်)

ဤစာစောင်တွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများကို တီထွင်ဖန်တီးမှု အထွေထွေခွင့်ပြုမိန့် Creative Commons Attribution-Non-Commercial-No Derivatives 4.0 International (CC BY-NC 4.0) အောက်တွင်လိုင်စင်ချပေးထားသဖြင့်၊ မူလစာသားကို စနစ်တကျ ကိုးကားခြင်းနှင့် ပြောင်းလဲခြင်း၊ အသွင်ပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ တည်ဆောက်ခြင်း မပြုလုပ်ရန် မည်သည့်စာနယ်ဇင်း (သတင်းမီဒီယာ)၌မဆို စီးပွားဖြစ်မဟုတ်သော ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကို ခွင့်ပြုသည်။

© 2020 WorldFish.

မူရင်းဓာတ်ပုံပိုင်ရှင်

ဤစာစောင်၏ ရှေ့ပိုဒ်၊ စာမျက်နှာ ၂၊ ၈ တို့အတွက် Quennie Rizaldo/WorldFish နှင့် စာမျက်နှာ ၁ အတွက် ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) မှ သန်းသန်းဆွေတို့ ၏ မူရင်းဓာတ်ပုံများဖြစ်သည်။

မသက်ဆိုင်ကြောင်း ငြင်းဆိုခြင်း

ဤနေရာ၌ ဖော်ပြထားသော ထင်မြင်ချက်များသည် စာရေးသူများနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပြီး၊ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအေဂျင်စီ (USAID)၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish)၊ ငါး-စိုက်ပျိုးရေး စားနပ်ရိက္ခာစနစ်များ (FISH) အတွက် CGIAR သုတေသနအစီအစဉ် သို့မဟုတ် CGIAR (အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန အတိုင်ပင်ခံ အဖွဲ့) တို့၏ အမြင်များ ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

နိဒါန်း	1
ဤစာတမ်း၏ရည်ရွယ်ချက်	2
ပုံစံများ	3
အဓိကပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ	9
၁။ အာဟာရဆိုင်ရာ ဆရာဖြစ်သင်တန်း (TOT)၊ ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ၊ အစားအစာလုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု။	9
၂။ အခြေခံအာဟာရသင်တန်း၊ ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ၊ စီမံကိန်း၌ ပါဝင်သူများအကြား အစားအစာလုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု။	9
၃။ ငါးစားသုံးမှုတိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် အစားအစာအမျိုးအမယ်စုံ တိုးမြှင့်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် မျိုးပွားနိုင် သော အသက်အရွယ်ရောက်နေသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် ၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်များအတွက် အာရုံစူးစိုက်ထားသော လူမှုအမှုအကျင့်ပြောင်းလဲရေးအသိပညာပေး (SBCC) လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက် မှုများ။	9
ငါးမျိုးစိတ်မှ မျိုးငါး၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံမျိုးစေ့များနှင့် စီမံကိန်း၌ ပါဝင်သူများအကြား ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) အသုံးအဆောင် (အမာထည် ပစ္စည်း) များ ထောက်ပံ့ ပေးခြင်း။	10
၅။ အစားအစာ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အာဟာရခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာခြင်း။	10
၆။ ကလေးငယ်များအတွက် ငါးမှုန့် ထုတ်လုပ်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။	11
၇။ အာဟာရအတွက် ပါဝင်ပတ်သက်/ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုကို အားဖြည့်ပေး ခြင်း။	12
မှတ်စုများ	13
ကိုးကားချက်များ	14

နိဒါန်း

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအေဂျင်စီ (USAID) သည် “ဝင်ငွေတိုး ငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်း” ကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်အထိ ဆောင်ရွက် မည့် ဤစီမံကိန်းကို ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) သည် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်၊ မြန်မာ့အသေးစားချေးငွေကုမ္ပဏီလီမိတက် (BRAC) ၊ ကရုဏာလူမှုစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအသင်း (KMSS)၊ ဖယ်ဒရယ်ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရေစီမံခန့်ခွဲမှုဌာန (IWMI) နှင့် ပက်-နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (PACT) မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း အကောင်အထည်ဖော်သည်။

ဤစီမံကိန်းသည် မကွေး၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ကချင်နှင့် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းတို့ရှိ ပစ်မှတ်ထားလူဦးရေကို အာရုံစိုက်သည်။ ရည်မှန်းချက်မှာ အထူးသဖြင့် မျိုးဆက်ပွားအသက်အရွယ် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးငယ်များ အကြား ဝင်ငွေတိုးရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေး၊ အစားအစာ အမျိုးအမယ် စုံတိုးတက်ရရှိရေးတို့ကို မြှင့်တင်ပေး ရန် အားလုံးပါဝင်၍ ရေရှည်တည်တံ့သော အသေးစား ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ပံ့ပိုးကူညီရန်ဖြစ်သည်။

ဤ စီမံကိန်းတွင် တိကျသော ရည်ရွယ်ချက် (၃) ရပ်ရှိသည်။

၁။ မြေယာနှင့်ရေအသုံးပြုမှုတိုးတက်လာခြင်းဖြင့် အသေးစား ရေသတ္တဝါမွေးမြူထုတ်လုပ်မှု၊ အရည်အသွေးမြင့် သွင်းအားစုများ (အစာ၊ မျိုးစေ့နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာ)၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်မှုစနစ်များအတွက် သုတေသနနှင့် ချေးငွေ ရယူခွင့်တို့ ရရှိအသုံးပြုနိုင်မှု တိုးမြှင့်ပေးရန်။

၂။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်များသို့ တိုးမြှင့်ရောင်းချနိုင်ရေး၊ ဘေးကင်းလုံခြုံသော ငါးနှင့်ငါးထုတ်ကုန်များကို စဉ်ဆက် မပြတ် ထောက်ပံ့ပေးရေးတို့ သေချာစေရန်အတွက် ဈေးကွက်အခြေပြုစနစ် ချဉ်းကပ်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် အသုံးပြု နိုင်စေရန်။

၃။ လူမှုအမူအကျင့်ပြောင်းလဲရေးအသိပညာပေး (SBCC) လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများမှတစ်ဆင့် ပိုမို ကောင်းမွန်သော အာဟာရနှင့် ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ ဖြန့်ဖြူးပေးရန်နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံသော အစားအစာ ရေသတ္တဝါနှင့် အခြား ငါးအခြေခံထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တို့၌ စွမ်းရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။

ဤစီမံကိန်း၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အာဟာရချို့တဲ့မှုအတွက် အခြေခံ အကြောင်းရင်းများ ဖြစ်သော မိသားစုအတွက် အစားအစာနှင့် အာဟာရဘေးကင်းလုံခြုံမှု မရှိခြင်း၊ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု မလုံလောက်ခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် မကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်တို့ အတွက် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ (UNICEF 2013)

အာဟာရချို့တဲ့မှုနှင့် အနည်းဆုံး/အကုန်အဟာရဓာတ်ချို့တဲ့မှုတို့သည် အသက် ၅ နှစ်အောက် ကလေးငယ်များနှင့် မျိုးဆက်ပွားအရွယ်အမျိုးသမီးများ (MOHS 2018) အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပြီး၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ရေရှည်အကျိုးဆက်များပါရှိသည်။

ဤစီမံကိန်းသည် အစိုးရ၏ ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ (ငါးနှစ်) စီမံကိန်း (MS-NPAN) ကို ထင်ဟပ်စေသော အာဟာရချို့တဲ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး နိုင်ငံတော်အဆင့် ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် လိုက်လျောညီစွာ ချိတ်ဆက်ထားသည်။

ထို MS-NPAN စီမံကိန်းသည် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း/NGO များနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအားလုံး အတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဟာဗျူဟာ (ADS) ၂ တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် အခြေရာရာ၌ အားဖြည့်ကူညီလျက်ရှိသည်။

မန္တလေးတိုင်း၊ မတ္တရာမြို့ရှိ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် လှုပ်ရှားမှုများ၌ ပါဝင်ခဲ့သော အမျိုးသမီးများ။

ဤစာတမ်း၏ရည်ရွယ်ချက်

ဤစာတမ်းသည် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ (အကောင်အထည်ဖော်မည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ဝန်ထမ်းများ၊ ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့-WorldFish မှ ဝန်ထမ်းများ၊ အလှူရှင်များ၊ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ) အကြား စီမံကိန်းတစ်လျှောက် ဆောင်ရွက်သော ချဉ်းကပ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယေဘုယျ နားလည်မှု ရရှိစေရန် ထောက်ပံ့ပေးသည်။ ဤချဉ်းကပ်နည်းများသည် ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) ၏ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများရှိ အခြားစီမံကိန်းများမှ အတွေ့အကြုံ အပေါ်တွင် အခြေခံထား သည်။ ဤစာတမ်းသည် လမ်းညွှန်စာစောင်တစ်ခုမျှသာဖြစ်သဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများထံမှ တုံ့ပြန်ထင်မြင်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များကို ကြိုဆိုပါသည်။ ပစ်မှတ်ထားသော လူမှုအဖွဲ့အစည်း များအားလုံး ပါဝင်နိုင်ရန်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ရှိပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆက်စပ်ချဉ်းကပ်မှုများ အဖြစ် သေချာစေရန် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအနေဖြင့်လည်း ဤစီမံကိန်းအဖွဲ့နှင့် မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်မည်၊ မည်သည်တို့ကို မဆောင်ရွက် စသည်တို့ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆက်သွယ်ပြောဆို ရန် တိုက်တွန်းအားပေးပါသည်။

Photo credit: Quennie Raza/WorldFish

မြန်မာနိုင်ငံ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ ဖျာပုံမြို့တွင် မှတ်တမ်းစာအုပ် ပြသနေသော အသေးစားငါးမွေးမြူရေး တောင်သူ အမျိုးသမီးတစ်ဦး။

ပုံစံများ

ဤစီမံကိန်းသည် မိမိအကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းနယ်ပယ်ကို ညွှန်ကြားခြင်းဖြင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း များ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လိုစိတ်ကို ဆက်စပ်ပေးထားသည်။ လူထုစည်းရုံးရေးမှူးများမှတစ်ဆင့် စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) ၏ နည်းပညာပံ့ပိုးမှုဖြင့် အဓိကပါဝင် ဆောင်ရွက်ရမည့် နယ်ပယ်များကို တိုက်ရိုက် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖြစ်သည်။ (ဇယား ၁)

အဓိက ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	နည်းလမ်းများနှင့်ဖော်ပြချက် (မည်သို့မည်ပုံ?)	ပစ်မှတ်ထားသော ပရိသတ်	ဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့	ကြာချိန်/ ကြိမ်နှုန်း
အာဟာရဆိုင်ရာ ဆရာဖြစ်သင်တန်း (TOT) ၊ ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ၊ အစားအစာလုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု (အသေးစား ရေသတ္တဝါ မွေးမြူရေးသင်တန်းနှင့် တွဲဖက်လျက်)	ဤသင်တန်းတွင် အစားအစာအမျိုးအမည်စုံခြင်း၊ သေးငယ်သော ဌာန ဖျိုးစိတ် (SIS) (ခေါင်းတစ်ရာသား) ငါး/ ပုစွန်ငယ်လေးများ အပါအဝင် ငါး (နှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်များမှ ရရှိသော အစားအစာများ) စားသုံးခြင်းနှင့် ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ ကျင့်သုံးခြင်းတို့၏ အရေးပါပုံ ကို အာရုံစူးစိုက်ထားသည်။ ဤသင်တန်းသည် အထူးသဖြင့် မျိုးပွားနိုင်သော အသက်အရွယ် ရောက်နေသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် ၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်များ အာဟာရတိုးမြှင့် ရရှိစေရန် သေချာစေသည်။ ရေသတ္တဝါမွေးမြူထုတ်လုပ်မှု တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သော အာဟာရနှင့် ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ တိုးတက်ကျင့်သုံးခြင်းတို့ဖြင့် မျှတ-ပြည့်စုံသော သတင်းစကား တစ်ရပ်ကို ကူညီပေးနိုင်ရေးသည် ဤစီမံကိန်းက အထူးပြုဖော်ပြထားသော အရေးကြီးကိစ္စရပ် ဖြစ်သည်။ သင်တန်းသားများကလည်း ပံ့ပိုး ကူညီမှုနည်းလမ်းအမျိုးမျိုးအသုံးပြုကာ ၎င်းတို့ လေ့လာထားသော အကြောင်းရပ်တစ်ခုစီကို (ပြန်လည်) သရုပ်ပြကြမည်ဟု မျှော်လင့်သည်။	အကောင်အထည်ဖော်ကြသည့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများမှ လူထုစည်းရုံးရေးမှူးများ	ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) မှ ပညာရှင်အဖွဲ့ (team) ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနမှ ရိတ်သိမ်းချိန် လွန်နည်းပညာနှင့် အစားအစာလုံခြုံမှု ၊ အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု ကျွမ်းကျင် ပညာရှင် (သို့မဟုတ် အတိုင်ပင်ခံ တစ်ဦး) မှတ်စု - • သင်တန်းသားတို့၏ စာတတ်မြောက်မှု အဆင့် • ဟူသည် အဘယ်နည်း။ • သင်တန်းသားတို့ အင်္ဂလိပ်လို သို့မဟုတ် ဗမာလို နားလည်နိုင်ပါသလား။	(ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာနှင့် အစားအစာလုံခြုံမှု၊ အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှုတို့ကို ချန်လှပ်၍) အသေးစား ရေသတ္တဝါ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း (SSA) နှင့် ပေါင်းစပ်လျက် ၇ ရက်၊ အာဟာရသင်တန်း ၃ ရက်ယူမည်။ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် သင်တန်း ၃ ရက် ယူမည်။

အဓိက ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	နည်းလမ်းများနှင့်ဖော်ပြချက် (မည်သို့မည်ပုံ?)	ပဓိမ္မာတိထားသော ပရိသတ်	ဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့	ကြိုချိန်/ ကြိမ်နှုန်း
အခြေခံအာဟာရ နှင့် ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်း ရေး (WASH) ကျင့်စဉ် များ၊ အစားအစာ လုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှု သင်တန်း	ဤစီမံကိန်း၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို/အဖြစ် တစ်ကြိမ် ရွေးချယ်လိုက် ရှိပြီး ထိုသင်တန်းသားများသည် ယင်း အတွက် ကဏ္ဍ(မော်ဂျူး) အလိုက် ပို့ချမှု သင်တန်းကို အောက်ပါအတိုင်း ရရှိမည်။ • အသေးစား ရေသတ္တဝါမွေးမြူ ရေး(SSA) နည်းပညာ • မွေးကင်းစမှ အသက် ၂ နှစ် အောက်အထိ ကလေးသူငယ်များ စသည်တို့အတွက် အာဟာရ၊ အာဟာရချို့တဲ့ရ သည့် အကြောင်း ရင်း၊ အစားအစာ အုပ်စုများ၊ • ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီး ဝလံ ထုတ်လုပ်မှု၊ • ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့် ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ၊ • ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာနှင့် အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံမှု၊ အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု၊ ကဏ္ဍ(မော်ဂျူး)အလိုက်ပို့ချမှု သင်တန်းတစ်ခုစီသည် ပဓိမ္မာတိထား သော ပရိသတ်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ/မရှိ ဆန်းစစ် ရန် လိုအပ်သည်။ သာကေ အားဖြင့် SSA ကဏ္ဍအလိုက်ပို့ချမှု သည် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခ သည်များ (IDPs) နှင့် (လက်လီ)ငါး ရောင်းချသူများ/ဖြိုဖြင်ထုတ်လုပ်သူများနှင့် မသက်ဆိုင်ပါ။ သို့သော် ၎င်းတို့ ဆန္ဒအလျောက် လာရောက် ပူးပေါင်းနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းကို ဖွင့်ထားပေးသည်။ စားသုံးသူများ၊ (လက်လီ)ငါးရောင်း ချသူများ/ဖြိုဖြင်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော်နေ သော မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်မှ ဝန်ထမ်းများ အပါအဝင် ကဏ္ဍစုံမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ် သည် ဈေးကွက်တွင် ရောင်းချသော ငါးအရည်အသွေးနှင့် အစားအစာ လုံခြုံစိတ်ချရမှု ကျင့်စဉ်များ တိုး တက်လာရေးအတွက် လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုများတွင် (လက်လီ) ငါးရောင်းချသူများ/ဖြိုဖြင်ထုတ်လုပ်သူ များပါ ဆက်စပ်ပါဝင်လာသည့် အခွင့် ပြီးပြည့်စုံပြီဖြစ်သည်။ (ဈေးကွက်စနစ်အတွင်း ကြားဝင် ဆောင်ရွက်မှုပုံစံ အတွက် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ညွှန်ကြားထားသော လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို ကိုးကားရန် အကြံပြုသည်။)	• SSA ငါးတောင်သူ များ • ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်များ (IDPs) • ရေလုပ်သားများ • (လက်လီ) ငါးရောင်းချ သူများ/ဖြိုဖြင်ထုတ်လုပ်သူ များ	အကောင်အထည်ဖော်နေ သည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များမှ ဝန်ထမ်းများ မှတ်စု - • သင်တန်းသားများအတွက် အဆင်ပြေမည့် အချိန်ဇယား မှာ အ ဘယ်နည်း။ • အမျိုးသမီးများ/အမျိုးသား များ (ကျား/မ မခွဲခြားဘဲ) အတူတကွ လွတ်လပ်စွာ ဆွေးနွေး၊ လေ့ကျင့်နိုင်ပါ သလား။ • ကဏ္ဍ(မော်ဂျူး)အလိုက် သင်တန်းများ တွင် SSA ငါး တောင်သူများ၊ (လက်လီ) • ငါးရောင်းချသူများနှင့် ပြည်တွင်း ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခ သည်များ (IDPs) တို့ အား အတူတကွ ရောနှော အုပ်စုဖွဲ့လျှင် သင့်လျော်ပါသလား။ • သင်တန်းသားတို့၏ စာတတ်မြောက်မှု အဆင့်ဟူသည့် အဘယ်နည်း။ • သင်တန်းတည်နေရာသည် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုမျိုးအမျိုးမျိုးနှင့် တိုင်းရင်းသားအုပ်စု အမျိုးမျိုးမှ ပြည်တွင်း ရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည် • များ (IDPs) ၊ ကျား/မ ရော နှောနေသော သင်တန်းသား များနှင့် (လက်လီ)ငါးရောင်း ချသူများ/ဖြိုဖြင် ထုတ်လုပ်သူများ(အားလုံး)အတွက် လုံခြုံ စိတ်ချကြားခံနေရာတစ်ခု ဖြစ်ပါ သလား။	ကဏ္ဍတစ်ခုစီ ခြုံငုံမိ စေရန် ၁ ရက်စီ ကြို မည်။ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာနှင့် အစား အစာဘေးကင်းလုံ ခြုံမှု၊ အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှုတို့ကို သီးခြားအချိန်ဇယား တစ်ခုစီခွဲ၍ လေ့ကျင့် နိုင်သော်လည်း ပုံမှန် အားဖြင့် ယင်းတို့ အတွက် ၃ ရက် ကြို တတ်သည်။

အဓိက ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	နည်းလမ်းများနှင့်ဖော်ပြချက် (မည်သို့မည်ပုံ?)	ပဏိမ္မာတိထားသော ပရိသတ်	ဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့	ကြာချိန်/ ကြိမ်နှုန်း
လူမှုအမှုအကျင့် ပြောင်းလဲရေး အသိပညာပေး (SBCC) လှုပ်ရှားမှု များ သည် ငါးစားသုံးမှု၊ အစားအစာအမျိုးအမယ်စုံမျှ၊ ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ လက်ခံကျင့်သုံးမှုတို့ကို စူးစိုက်ဆောင်ရွက် သည်။	ဦးစားပေးအုပ်စုက လက်ခံကျင့်သုံး နေသော သိသာထင်ရှားသည့် အတားအဆီးများနှင့် အခွင့်လမ်း များအား အတားအဆီးခွဲခြမ်းစိတ် ဖြာလေ့လာမှုကို အခြေခံ၍ ဖော်ထုတ်သည်။ ပူးပေါင်းအကောင် အထည်ဖော်သည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) ၏ ပညာရှင် အဖွဲ့တို့ မှ ဝန်ထမ်းများက အဓိကပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး အောင် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေအပြုအမူများကို လေ့လာ ရန်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။ • အသက် ၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်များ အကြား သေးငယ်သောဌာနမျိုး စိတ် (SIS) (ခေါင်းတစ်ရာသား) ငါး/ ပုစွန် စားသုံးခြင်း၊ • ကိုယ်စန်ဆောင်နှင့်နှိတ်တိုက်မိခင် များ (PLW) အကြား အစားအစာ အမျိုးအမယ်စုံ စားသုံးခြင်း၊ • လတ်ဆတ်ပြီး အရည်အသွေး ကောင်းသော ငါးများ စားသုံးခြင်း၊ • PLW (သို့) ၅ နှစ်အောက်ကလေး ငယ်များ မဖြစ်မနေ လက်ကို ဆပ်ပြာနှင့် စင်ကြယ်စွာ ဆေးရမည့် အချိန် (၅) ချိန်၌ လက်ဆေးခြင်း၊ • PLW (သို့) ၅ နှစ်အောက်ကလေး ငယ်များ ယင်လုံအိမ်သာများ အသုံးပြု ခြင်း၊ • ငါးခြောက်မှုန့်ကို စားသုံးခြင်း၊ • လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ • မိခင်များ၊ ဖခင်များ၊ သက်တူရွယ် တူအုပ်စုများ၊ အဘိုးအဘွားအုပ်စု များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း၊ • ကလေးမွေးစားခြင်း၌ ကြုံတွေ့ရ သော အတားအဆီးများအတွက် ဦးစားပေးအဖွဲ့အတွင်း လစဉ် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ခြင်း၊ • ကျေးရွာ၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည် နယ်နှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်တို့တွင် - စာသင်ချိန်များ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအစည်းအဝေးများ၊ ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်း (ကာကွယ်ဆေးထိုးနေ့များ၊ PLW ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ခြင်းနှင့် ဩဂုတ် လအတွင်း အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ်များလှုပ်ရှားမှု-ကမ်ပိန်း) ဟူသော အသိပညာ ဖြန့် တင်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ၊ • ငါး၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် အစားအစာအမျိုးအမယ်စုံတို့၏ အရေးပါပုံကို (အများပြည်သူထံ) မျှဝေရန် လက်ကိုင်ဖုန်းအသုံးပြု ဆက်သွယ်မှုစနစ် (မိုဘိုင်းအပလီ ကေးရှင်းပလက်ဖောင်း) အသုံးပြု ခြင်း၊ • အခန်းကဏ္ဍအလိုက်သရုပ်ဆောင် ခြင်း၊ လက်တွေ့သရုပ်ပြခြင်း၊ ဆွေး နွေးတိုင်ပင်အကြံဉာဏ်ယူခြင်း၊ အမေး-အဖြေများ၊ ကမကထပြုသူ များနှင့်အတူ အိမ်လည်သွားခြင်း စသော ဖန်တီးတီထွင်လှုပ်ရှားမှု များ၊	ဦးစားပေးအုပ်စု၊ ကမ ကထ ပြုသူများ၊ ရပ်ခံရွာခံအမျိုးသမီး များ / အမျိုးသားများ၊ စီမံကိန်း၌ ပါဝင် ဆောင်ရွက် သူများ၊ မှတ်စုများ - • ‘အစပျိုး’အပြုအမူ ပြောင်းလဲမှုကို လက်ခံ ကျင့်သုံးနိုင်ကြောင်း သတင်းစကားများကို အာရုံစူးစိုက်သော ပစ္စည်း ကိရိယာ တိုးတက်တီထွင် ရန်။ • အပြုအမူအကျင့် ဟောင်း ကို ပြောင်းလဲ စေနိုင် လောက်သော အများနား မျက်စိတွင် စွဲထင်လွယ် သော ဗီဒီယိုများ၊ သတင်း ဆန်သော ကြော်ငြာ များ နှင့် ပုံစတာများ ထွက် ပေါ်လာစေရန် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီ/ အတိုင်ပင်ခံတို့က ကူညီနိုင်သည်။ • အပြုအမူပြောင်းလဲ ဆက် သွယ်ရေးမဟာ ဗျူဟာကို ဖွံ့ဖြိုးလာ စေရန်။	မူပိုင်ခွင့် (IP)မှ ဝန်ထမ်းများ ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) မှ ဝန်ထမ်းများ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီ / အတိုင်ပင်ခံ မှတ်စုများ - • သင်တန်းသားများအတွက် အဆင်ပြေမည့် အချိန်ဇယား မှာ အဘယ် နည်း။ • မတူကွဲပြားသော လူမှုအဖွဲ့ဝင်များ အတူတကွ ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါ သလား။ • သင်တန်းသားတို့၏ • စာတတ်မြောက်မှုအဆင့် • ဟူသည့် အဘယ်နည်း။ • သင်တန်းတည်နေရာသည် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုအမျိုးမျိုးနှင့် တိုင်းရင်းသားအုပ်စု အမျိုးမျိုးမှ ပြည်တွင်း ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ (IDPs)၊ ကျား/မ ရောနှောနေသော သင်တန်း သားများနှင့် (လက်လီ)ငါး ရောင်းချသူများ/ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ (အားလုံး) အတွက် လုံခြုံစိတ်ချ/ ကြားခံ နေရာတစ်ခု ဖြစ်ပါသလား။ • သင်တန်းသားအများက ပစ္စည်းကိရိယာ များကို အသုံးပြုရန် နားလည်ရန် လွယ်ကူပါသလား။ အကယ်၍ နားမလည် လျှင် မည်သို့ ပြောင်းလဲဖြင့်တင် ပေးမည် နည်း။ သင်တန်းသားများထံမှ အကြံပြု ချက်များကို မေးမြန်းကြည့်ပါ။	တစ်လ တစ်ကြိမ်

အဓိက ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	နည်းလမ်းများနှင့်ဖော်ပြချက် (မည်သို့မည်ပုံ?)	ဝဋ်မှတ်ထားသော ဝရံသတ်	ဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့	ကြောချိန်/ ကြိမ်နှုန်း
SIS မျိုးငါး၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံမျိုးစေ့နှင့် ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) အသုံးအဆောင်များ ထောက်ပံ့ခြင်း၊	ငါးဘဲဖြူ၊ ငါးတောင်စင်း၊ ငါးခုံးမ စသော သေးငယ်သော ဌာနေငါးမျိုး စိတ်များ၌ မရှိမဖြစ်အာဟာရဓာတ် များနှင့် တိရစ္ဆာန်မှရသော အသား ဓာတ် (ပရိုတိန်း) ကြွယ်ဝသဖြင့် တစ်ကောင်လုံး စားသုံးနိုင်သည်။ ကြီးမားသော ငါးမျိုးစိတ်များနှင့် အတူ SIS ငါးငယ်လေးများကို မိသားစုတစ်ဝိုင်းတစ်နိုင်ငံ/အိမ်ခြံဝင်း ငါးကန်များ (homestead ponds) ၌ သိုလှောင် မွေးမြူသည်။ ငါးကြီး များကို ဈေးကွက်ဝင်အရွယ်အစား အထိ ကြီးထွားစေရန်ရန် ၆-၇ လ ကြာသော်လည်း SIS ငါးငယ်လေး များကိုမူ အနည်းဆုံး တစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်/နှစ်ကြိမ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖော်ယူ (ရိုက်သိမ်း)ခြင်းဖြင့် မိသားစု စားသုံးရန်အတွက် သိသာထင်ရှား သော တိရစ္ဆာန်များမှ ရရှိသော အစားအစာ ပြုလုပ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြား WorldFish စီမံကိန်းများမှ လက်ရှိအတွေ့အကြုံ များကို အသုံးပြု၍ SIS ကို သဘာဝ မျိုးငါး အရိုင်းမှ ဖမ်းယူပြီး၊ မိသားစု တစ်ဝိုင်းတစ်နိုင်ငံငါးကန်များထဲ၌ မွေးမြူပုံကို မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ဌာနေငါးငယ်လေးများသည် မွေးကန်စနစ်၏ ကုန်ထုတ်လုပ် မှုတစ်ခုလုံးနှင့် အာဟာရအရည် အသွေးကို အထောက်အကူပြုရုံမျှ မက ကြီးမားသော ငါးမျိုးစိတ်တို့၏ ကြီးထွားမှုကိုလည်း အဟန့်အတား မပြုချေ။ ကန်ဘောင်ပေါ်နှင့် အိမ်ခြံဝင်း ဥယျာဉ်များတွင် သစ်ပင်စိုက်ပျိုး ခြင်းသည် အိမ်ထောင်စုဝင်များ အတွက် အစားအစာ အမျိုးအမယ်စုံ ကို တိုးပွားစေသည်။ ရာသီအလိုက် ဖြစ်စဉ်ဖြိုဖြိုကွဲကွဲများသည် ထိုစိုက် ပျိုးခြေအတွင်း မည်သည့် ဟင်းသီး ဟင်းရွက်နှင့်သစ်သီးဝလံများစိုက် ပျိုးမည် (သို့) စိုက်ပျိုးရန်အလား အလာ ကောင်းသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ရန် လိုက်နာကျင့်သုံးဖွယ် လမ်းညွှန် တစ်ခုပင်ဖြစ် လေ၏။ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိသူများအတွက် စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အသေး စိတ်အကဲဖြတ်ချက်တစ်ခု ရရှိပြီး နောက်၊ ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) အသုံး အဆောင်များကို စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူ များအား ဖြန့်ဖြူးရာ၌ ပါဝင်သော ပစ္စည်းများမှာ (၁) အိမ်သာနားတွင် ရေထွက်ပေါက်ပါသော ဒေသထွက် ပုံးတစ်လုံးကို ချိတ်ဆွဲလျက် လွယ်ကူသော လက်ဆေးနည်းပညာ ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော လက်ဆေး စင်များ၊ (၂) သောက်ရေအတွက် ရေသန့် မြေ ရေစစ်အိုးများ၊ (၃) ယင်လုံအိမ်သာများဖြစ်သည်။	SSA နှင့် ရပ်ရွာငါး ကန်များမှ ငါးတောင် သူများ ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်များ (IDPs) နှင့် အနီးအနား ငါးကန် များနှင့် ပတ်သက် သည့် အားနည်း ထိခိုက် လွယ်သော အစုအဖွဲ့ များ၊ အကောင်အထည်ဖော်သည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့ များမှ ဝန်ထမ်း များ၊	အကောင်အထည်ဖော်သည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့ များမှ ဝန်ထမ်းများ မှတ်စုများ- • မြေမဲ့ယာမှ အိမ်ထောင်စု များ အကျုံးဝင် ပါသလား။ • အသက် ၅ နှစ်အောက် ကလေးငယ်များ ရှိသော အိမ်ထောင်စုများကို ဦးစားပေးပါ သလား။ • နည်းပညာအသုံးပြုရန် အခက်အခဲ/ အတားအဆီး • များ ရှိပါသလား။ ဤအတား အဆီးများ ကို မည်သို့ဖြေရှင်း မည်နည်း။ • ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု/ သင်တန်းအပြီး/ နောက်ပိုင်းတွင် စီမံကိန်း၌ ပါဝင်ဆောင် ရွက်သူများ/သင်တန်းသား များထံမှ တုံ့ပြန်ထင်မြင် ချက်/အကြံပြုချက် များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါသလား။	စိုက်ပျိုးရာသီတစ်ခု လျှင် SIS ထုတ်လုပ် မှု (စက်ဝန်း) တစ်ကြိမ် နှုန်း

အဓိက ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	နည်းလမ်းများနှင့်ဖော်ပြချက် (မည်သို့မည်ပုံ?)	ပစ်မှတ်ထားသော ပရိသတ်	ဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့	ကြံ့ခိုင်ခံ့/ ကြိမ်ဖန်စီး
စားနပ်ရိက္ခာလုံခြုံမှု ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ခြင်း/အာဟာရ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း	တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အလိုက် အာဟာရဓာတ်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာစိတ်ချလုံခြုံမှု ဘေး အန္တရာယ်များ အတွက် ငါးအခြေခံ သော ထုတ်ကုန်များကို အများစု စားသုံးမှုနမူနာများ ကောက်ယူ ခြင်း။ - ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် ငါးထုတ်ကုန် များ၌ ပါဝင်ပစ္စည်းများနှင့် နည်းလမ်းတို့ကို သရုပ်ဖော်ပြပါ။ - ညစ်ညမ်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာစိတ်ချ လုံခြုံမှု ဘေးအန္တရာယ်များအတွက် အရေးပါသော အချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြပါ။ - နမူနာများကို ဓာတ်ခွဲခန်းသုံး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှု။ - တွေ့ရှိချက်များကို သိပ္ပံနည်းကျ စာပေအထောက်အထားနှင့် ပရိဝေဒနာအကျဉ်းချုပ် ဖြန့်ဝေပါ။	အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ SUN အဖွဲ့၊ အစိုးရ မဟုတ် သော အဖွဲ့အစည်းများ (NGOs)၊ (အရပ် ဘက်) လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် အလှူ ရှင်များ အပါအဝင် ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံး၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် တန်ဖိုး ဖြင့်ကွင်းဆက်၌ အဓိက ဆောင်ရွက်သူ များ၊ ဒေသခံစားသုံးသူများ၊	ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) ဝန်ထမ်းများ	နမူနာစစ်တမ်း ကောက်ယူချိန် တစ် ကြိမ် (တည်းသာ) ဆက်လက်ပြုလုပ် မည့် သက်သေ အထောက်အထား အခြေခံ ဖြန့်ဝေမှု
ငါးခြောက်မှုန့် ထုတ်လုပ်ခြင်း	ငါးခြောက်မှုန့် ထုတ်လုပ်ခြင်းကို နည်းလမ်းနှစ်သွယ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်သည်။ ၁။ စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်သူများ၊ အထူးသဖြင့် ၅ နှစ်အောက်ကလေး ရှိသူများအနေဖြင့် SIS ဌာန ငါးငယ်အခြောက် ကို အမှုန့်ပြုလုပ် ရန်အတွက် ဒေသသုံး ကြိတ်ဆုံ စသည့် ရိုးရှင်းသော နည်းပညာ များကို အသုံးပြုရန်ဖြစ်သည် ။ ငါးခြောက်မှုန့်ကို ၆ လအထက် ကလေးငယ်များအတွက် ဖြည့်စွက် အစားအစာအဖြစ် အသုံးပြုသည်။ အိမ်၌ ပိုလျှံသည်တို့ကို အပိုစင်ငွေ ရရန် ရောင်းချနိုင်သည်။ ၂။ ဒေသခံစားသုံးသူများ အကျိုးရှိ စေမည့် အာဟာရပြည့်ဝ၍၊ လုံခြုံ စိတ်ချရပြီး၊ အရည်အသွေးရှိသော ထုတ်ကုန် များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဟူသော ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) ၏ရည်မှန်းချက်ကို မျှဝေ သည့် ဒေသခံစီးပွားရေးလုပ်ငန်း တစ်ခုနှင့် ပူးပေါင်းခြင်း။	အသက် ၅ နှစ်အောက် ကလေးငယ်များရှိ သော စီမံကိန်းစင် ဆောင်ရွက် သူများ၊ အသက် ၅ နှစ်အောက် ကလေးငယ်များရှိ သော IDPs များ၊ ဒေသခံစားသုံးသူများ၊	အကောင်အထည်ဖော်မည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ဝန်ထမ်းများ၊ ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) ဝန်ထမ်းများ၊	တစ်နှစ်ပတ်လုံး

အဓိက ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	နည်းလမ်းများနှင့်ဖော်ပြချက် (မည်သို့မည်ပုံ?)	ပစ်မှတ်ထားသော ပရိသတ်	ဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့	ကြံ့ခိုင်ခံ့/ ကြံ့ခိုင်ခံ့
အာဟာရဆိုင်ရာ ပါဝင် ဆောင်ရွက် သူများနှင့် တွေ့ ဆုံဆက်ဆံမှုကို အားဖြည့်ပေးခြင်း၊	တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်တွင် အာဟာရ ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း (ပလက်ဖောင်း) များ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့အစည်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။ အာဟာရဖြည့်တင်ရေး အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း မဟာမိတ်အဖွဲ့ (SUN CSA)၊ နည်းပညာလုပ်ငန်း အဖွဲ့ အစည်းအဝေးများနှင့် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာနမှ ဦးဆောင်၍ အမျိုးသားအာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးလ (ဩဂုတ်လ)၌ ကျင်းပသော အခမ်းအနားများ၊	အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကမ္ဘာ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများ ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ SUN အဖွဲ့ ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့ အစည်းများ (NGOs)၊ (အရပ်ဘက်) လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် အလှူ ရှင် များ အပါအဝင် ပါဝင်ပတ်သက် သူများအားလုံး၊	MS-NPAN ၏ တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့် ပြည်နယ် အဆင့်/ ဒေသန္တရအဆင့် အစည်း အဝေး များနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းအစု အဖွဲ့ (FSWG) အစည်းအဝေး များ၌ အကောင်အထည် ဖော်သည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ဓနိထမ်းများ နှင့် ကမ္ဘာ့ငါး အဖွဲ့ (WorldFish) ကွင်းဆင်းညှိနှိုင်းရေး မှူးများ၊ ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) (အမျိုးသား အဆင့်)	တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်/ ဒေသန္တရအဆင့် MS-NPAN၊ အမျိုးသား အဆင့် MS-NPAN, FSWG နှင့် TWG တို့ ၏ စီစဉ်ထား သော အစည်းအဝေး များ၊

ဇယား ၁။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုစီမံကိန်းအတွက် ငါး(လုပ်ငန်း) ၌ အဓိက ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ၏ အကျဉ်းချုပ်လမ်းညွှန်။

အဓိကပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ

၁။ အာဟာရဆိုင်ရာ ဆရာဖြစ်သင်တန်း (TOT)၊ ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ၊ အစားအစာလုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု။

ဤလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုသည် ဤစီမံကိန်းအတွက် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအဖြစ် ရွေးတန်းမှဆောင်ရွက်နေသော ရပ်ရွာ လူထုစည်းရုံးရေးမှူးများအတွက် အာဟာရဆိုင်ရာ အသိပညာ (ဗဟုသုတ)နှင့် သတင်းအချက်အလက်ကို ပေးသည်။ ရပ်ရွာလူထုစည်းရုံးရေးမှူးအများစု၌ အာဟာရဆိုင်ရာအခြေခံနှင့် ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော အသိပညာ(ဗဟုသုတ) မလုံလောက်ဘဲ (ကန့်သတ်ချက်) ရှိနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူများအတွက် ကဏ္ဍ(မော်ဂျူး) အလိုက် သင်တန်းတက်ရောက်စဉ် ရပ်ရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်း အဆင့်၌ အာဟာရတန်ဖိုးသိ နားလည်မှုမြှင့်တင်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ ဆောင်ရွက်စဉ် သတင်းစကားများကို ထိရောက်စွာ ပေးပို့နိုင်ရန် ဤသင်တန်းသည် အသိပညာ(ဗဟုသုတ)ကို မြှင့်တင်ပေးသည်။

လေ့ကျင့်ခန်းသည် ပုံမှန်အားဖြင့် ၃ ရက်မှ ၄ ရက်အထိ ကြာသည်။ ။ အဓိက အကြောင်းရပ်များ ခြုံငုံမိစေရန် အောက်ပါ တို့ကို ထည့်သွင်းပို့ချသည်။

- အခြေခံအစားအစာအုပ်စုများ၊
- အနုအာဟာရ/အကုအာဟာရအမျိုးအစားများ၊
- မျှတသော အစာအာဟာရ၏ အရေးပါမှု၊
- မျိုးရိုး(ဗီဇ)လိုက်သော အာဟာရချို့တဲ့မှု၊
- အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း အကြောင်းရင်းများ၊
- နို့တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်အစာကျွေးခြင်း၊
- ငါး၏အာဟာရတန်ဖိုး၊
- SIS ဌာနငါးငယ်လေးများကို အလေးအနက်ထားသော သရုပ်ပြချက်ပြုတ်ခြင်း၊
- လုံခြုံစိတ်ချရသော ရေကို သောက်သုံးခြင်း၊ စနစ်တကျ လက်ဆေးခြင်း၊ အစားအစာများ သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ရေပုံး ရေဘူးများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးတို့၏ အရေးပါပုံ။

သင်တန်းပို့ချချက်ခေါင်းစဉ်များသည် ကလေးငယ်များကို ကယ်တင်ပါ (Save the Children Myanmar) အဖွဲ့၏ သင်ယူခြင်း (LEARN) စီမံကိန်းက ပြုစုထားသော သင်ယူရေးကဏ္ဍများကို ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားစနစ်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ အမျိုးသားအာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးဗဟိုဌာနက ပံ့ပိုးသော လမ်းညွှန်ချက်တို့ကို အခြေခံသည်။ မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော အာဟာရဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေး ဆောင်ရွက်မှု များအတွက် SPRING^၄ မှ ထုတ်လုပ်သည့်ပစ္စည်းများကိုလည်း ရည်ညွှန်းသည့်အတိုင်း အသုံးပြုသည်။

၂။ အခြေခံအာဟာရသင်တန်း၊ ထိရောက်သော ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) ကျင့်စဉ်များ၊ စီမံကိန်း၌ ပါဝင်သူများ အကြား အစားအစာလုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု။

ဤသင်တန်းသည် အာဟာရနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာ (ဗဟုသုတ)နှင့် အခြေခံသတင်းအချက်အလက်တို့ကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ ဤပို့ချမှုသည် ငါးစားခြင်းနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စားခြင်း၏ အရေးပါပုံနှင့် စီမံကိန်းတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်သူများ အကြား အာဟာရကောင်းများ ရရှိရန် အစားအစာအမယ်စုံ၏ အရေးပါပုံတို့ကို အာရုံစူးစိုက်ထား သည်။ နိုင်ငံအသီးသီးမှ လေ့လာမှုများက လယ်ယာသွင်းအားစုများ (မျိုးစေ့များ၊ လယ်ယာသုံးကိရိယာများ) ဖြည့်စွက် ထောက်ပံ့ချဉ်းကပ်မှုကို သရုပ်ဖော် ညွှန်ပြခဲ့ပြီး၊ ထိုအာဟာရဆိုင်ရာ အသိပညာ(ဗဟုသုတ)သည် အိမ်ထောင်စုများ အကြား အပြုသဘောဆောင်သော အာဟာရရလဒ်များကို တိုးပွားစေပါသည်။ (စာကိုး၊ Schreinemachers et al. 2016; de Brauw et al. 2015)။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်တွင်း/အိမ်မှုတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်သော ရိုးရာအခန်းကဏ္ဍကို ထိန်းသိမ်း ထားရာ ဤစီမံကိန်းသည် အာဟာရလှုပ်ရှားမှုများတွင် အမျိုးသားများ၊ အထူးသဖြင့် လင်ယောက်ျား/ခင်ပွန်းသည်များ နှင့်ပါ ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် တိုက်တွန်းအားပေးသည်။ (သုတေသန) သက်သေအထောက်အထားများက ညွှန်ပြနေသည်မှာ လင်ယောက်ျား/ခင်ပွန်းသည်များ ပါဝင်ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ အသိပညာ (ဗဟုသုတ) မြှင့်တက်လာကာ အမျိုးသမီးများအတွက် အထောက်အကူ တိုးမြှင့်မှုနှင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးငယ်များအကြား အာဟာရဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးတွင် ရလဒ်ကောင်းများရရှိရေးအတွက် ပူးတွဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုကိုလည်း တိုးပွားလာစေသည်။ (စာကိုး၊ Nguyen et al. 2018; Tokhi et al. 2018)။

၃။ ငါးစားသုံးမှုတိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် အစားအစာအမျိုးအမယ်စုံ တိုးမြှင့်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် မျိုးပွားနိုင် သော အသက်အရွယ်ရောက်နေသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် ၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်များ အတွက် အာရုံစူးစိုက်ထားသော လူမှုအမှုအကျင့်ပြောင်းလဲရေး အသိပညာပေး (SBCC) လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက် မှုများ။

SBCC သည် “အသိပညာ(ဗဟုသုတ)၊ သဘောထားများ၊ စံနှုန်းများ၊ ယုံကြည်မှုများနှင့် အပြုအမူ များ တိုးတက်ပြောင်းလဲစေရန် ဆက်သွယ်ရေးစနစ်ကို မဟာဗျူဟာကျကျအသုံးပြုသည်။” (စာကိုး၊ Health Communication Capacity Collaborative 2016)။ အခြားနိုင်ငံများမှ အထောက်အထားများက စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအကြား SBCC လှုပ်ရှားမှုများနှင့် အတူ အိမ်ခြံဝင်း/အိမ်တွင်း (တစ်ပိုင်တစ်နိုင်) စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်တွဲလျက် (ဆက်သွယ်ရေးစနစ် မဟာဗျူဟာဖြင့်) ကြားဝင်

/ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်လာကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။ (စာကိုး၊ Olney et al. 2015)။ ဤလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု များ၌ အိမ်နီးချင်းများအကြား အာဟာရအသိပညာတိုးတက်လာခြင်းနှင့် အပြုသဘောဆောင်သော အာဟာရဆိုင်ရာ အပြုအမူများ ကျင့်သုံးခြင်းတို့ဖြင့် အိမ်အနီးအနားပတ်ဝန်းကျင်ကို သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်သည်။ (စာကိုး၊ Hoddinot et al. 2017)

အပြုအမူများကို ဖော်ထုတ်ပြီးနောက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ဤစီမံကိန်းသည် အတား အဆီး/အဟန့်အတားများနှင့် ဦးစားပေးအုပ်စု၏ ကမကထပြုသူများကို ဖော်ထုတ်ရန် ရည်ရွယ်သော အတားအဆီး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာမှုပြုလုပ်သည်။ အပြုအမူ/အမူအကျင့်ပြောင်းလဲမှုအတွက် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲမှု (DBC) မူဘောင်^၄ ကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေး အုပ်စုအတွင်း မိမိ ဆန္ဒအလျောက် အပြုအမူကို လက်ခံကျင့်သုံးမှု တိုးတက်လာစေရန် အမူအကျင့် ပြောင်းလဲဆက်သွယ်ရေးမဟာဗျူဟာတစ်ခုကို အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သော လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု ပေါင်းကူး(တံတား) များနှင့် အဓိကစီမံကိန်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို ဖော်ထုတ်သည်။

ထို့ပြင် လက်ကိုင်ဖုန်းများ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လူကြိုက်များမှု မြင့်တက်လာသည်နှင့်အညီ ဤစီမံကိန်းသည် စီမံကိန်းစင် မဟုတ်သူအကြား သော့ချက်သတင်းစကားများ ဆက်သွယ်ပေးရန် ဖုန်းအပလီကေးရှင်းနှင့် လူမှုဆက်သွယ်ရေး ပလက်ဖောင်းကို အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ ဤနည်းလမ်းသည် စီမံကိန်း ကြားဝင်/ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု နယ်ပယ်ကို ကျော်လွန်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းထံသို့ (သတင်းစကား) ရောက်ရှိစေရန် အထောက်အကူပေးသည်။

ငါးမျိုးစိတ်မှ မျိုးငါး၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံမျိုးစေ့များနှင့် စီမံကိန်း၌ ပါဝင်သူများအကြား ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) အသုံးအဆောင် (အမာထည်ပစ္စည်း) များ ထောက်ပံ့ ပေးခြင်း။

မကြာသေးမီက အစားအစာပြုလုပ်မှုပုံစံဆန်းစစ်ချက်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစာအာဟာရတန်ဖိုး ၂၀% လျော့ချပေးနိုင်သော အိမ်ခြံဝင်းငါးမွေးကန်များ၌ ကြီးမားသော ငါးမျိုးစိတ်ရှိကြောင်း သရုပ်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ (စာကိုး၊ WFP 2019) သို့သော် ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) ၏ အခြားစီမံကိန်းများမှ အချက်အလက်များကမူ ငါးတောင်သူအများစုသည် ဈေးကွက်ဝင်အရွယ်အစား ငါးကြီးများကို ရောင်းစားကြသော်လည်း သူတို့ကိုယ်တိုင် စားသုံးမှုမှာ ရှားပါးလှကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကြီးမားသော ငါးများသည် မိသားစုဝင်များ၏အာဟာရလိုအပ်ချက်များကို အထောက်အကူမပြုဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စအတွက် ဤစီမံကိန်းသည် အိမ်ထောင်စုဝင်များအကြား အာဟာရဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် ရာသီမရွေး ငါးရရှိ စားသုံးနိုင်မှု သေချာစေရန် ငါးကန်များ၌ SIS ဌာနေငါးငယ်လေးများ မွေးမြူခြင်းကို မိတ်ဆက်ခဲ့သည်။ SIS ဌာနေငါးငယ်လေးများသည် အထူးသဖြင့် ခေါင်း၊ အရိုးနှင့် ကလီစာတို့နှင့်အတူ တစ်ကောင်လုံး စားသုံးသည့်အခါ အကူအဟာရ ကြွယ်ဝသည်။ SIS တို့သည် ကလေးငယ်များ ကြီး

ထွား၊ ဖွံ့ဖြိုးရန် အရေးကြီးသော ဗီတာမင်အေ၊ ဗီတာမင်ဘီ ၁၂၊ သံဓာတ်၊ ကယ်လစီယမ်၊ သွပ်နှင့် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အဆီဓာတ် (ဖက်တီးအက်ဆစ်) စသော မရှိမဖြစ် အာဟာရဓာတ်များလည်း ကြွယ်ဝသည်။ (စာကိုး၊ Thilsted 2012; Bogard et al. 2015)

သို့သော် အာဟာရဓာတ်ပြည့်ဝသော အစားအစာများတွင်မူ ငါးအပြင် အခြားအစားအစာများလည်း ပါဝင်ရမည်။ အစားအစာအမယ်စုံ တိုးတက်ရရှိစေရန်၊ ဤစီမံကိန်းသည် ကန်ဘောင်နှင့် အိမ်ခြံဝင်းဥယျာဉ်အတွင်း ရောင်စုံ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ (ဥပမာ- ဒန်သလွန်နှင့် ဖရုံ) နှင့် သစ်သီးဝလံ (ဥပမာ- သဘော့သီး) စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကို (စတင်) မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ သေးငယ်သော အိမ်ခြံဝင်းများအတွက် ကန်ဘောင်ကို အသုံးပြုခြင်းသည် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံ ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် နေရာတိုးချပေးသည်။ ထို့ပြင် ကန်ထဲမှ ရေကို အပင်များအတွက် အသုံးပြုနိုင်ပြီး၊ (ရိတ်သိမ်းခြင်းနှင့်သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ပြီးနောက်) ကန်ထဲမှအနည်အနှစ်များကို သဘာဝမြေဩဇာအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်၏။

ဤစီမံကိန်းသည် အာဟာရဆိုင်ရာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုအဖြစ် ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုများကိုပါပေါင်းစပ်ထားသည်။ ဤစီမံကိန်းသည် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါဖြင့် သေဆုံးခြင်းနှင့် ကလေး ငယ်များအကြား သောက်သုံးရေ မလုံလောက်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး (မိလ္လာစနစ်) ညံ့ဖျင်းခြင်းနှင့် တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးကျင့်စဉ်များကို စစ်ဆေးလေ့လာခြင်းနှင့် ချိတ်ဆက်လေ့လာမှုမှ ရရှိသော ရလဒ်များ အပေါ် တွင် အခြေခံသည်။ (စာကိုး၊ Pruss-Ustun et al. 2014; Humphrey 2009)။ နိုင်ငံအတွင်း ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်နေသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော်နေသော မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ဤစီမံကိန်းအဖွဲ့ဝန်ထမ်းများမှ အသေးစိတ် (ဂရုတစိုက်) အကဲဖြတ်မှုနှင့် အတူ ဤလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို (ပထမဆုံး) အဆုံးအဖြတ်ပေးပေးမည်။ လက်ဆေးရန် (သို့) လက်ဆေး စင်များအတွက် ရေဘူးများ၊ မြေရေစစ်အိုးများနှင့် အိမ်သာများ စသည့် ရေ-မိလ္လာ-သန့်ရှင်းရေး (WASH) အသုံး အဆောင် (အမာထည်ပစ္စည်း) များကို ထောက်ပံ့ပေးပြီး၊ ဦးစားပေးများအတွက် စံသတ်မှတ်ချက်အစုတစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ပေးမည်။

၅။ အစားအစာ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အာဟာရ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာခြင်း။

လတ်ဆတ်သော ငါး၊ ရေသတ္တဝါများနှင့် ယင်းတို့မှ ပြုပြင်ရရှိထားသော ထုတ်ကုန်များသည် မြန်မာ့အစားအစာများ၌ ပါဝင်သော တိရစ္ဆာန်များမှ ရရှိသည့် အစားအစာများအနက် အကြီးမားဆုံး အချိုးအဆဖြင့် ဖွဲ့စည်းပါရှိနေသည်။ အခြောက်ခံ (ငါး/ပုစွန်ခြောက်)နှင့် အချဉ်တည် (ငါး/ပုစွန်ချည်)စသော ငါးနှင့် ရေသတ္တဝါထုတ်ကုန်များ ပြုပြင် ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် စုစုပေါင်း ငါးစားသုံးမှု၏သုံးပုံတစ်ပုံဖြစ်သည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ (Youn et al. 2018).

ဤအရေးပါသော အစားအစာရင်းမြစ်မှ ပေးစွမ်းနိုင်သော အဏုအာဟာရ ထူးခြားမှုကို နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း သည် အဓိကအာဟာရဓာတ်ဖွဲ့စည်းမှုအချက်အလက်မပါဘဲ (အလွတ်သဘော) ပြောဆိုခြင်းသာဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် အများအားဖြင့် စားသုံးလေ့ရှိသော ငါးအခြေခံထုတ်ကုန်များ ကို အမျိုးသားအဆင့် အစားအစာသုံးမှုအခြေအနေ လေ့လာရေး စစ်တမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအတွက်ငါး စီမံကိန်း မြို့နယ်များရှိ ဒေသဈေးများကို နယ်ပယ် သတ်မှတ်မှုမှတစ်ဆင့် အမျိုးအစားခွဲခြား ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ဤစီမံကိန်းက အာဟာရကြီးနှင့် အဏုအာဟာရဓာတ်များကို ဓာတ်ခွဲခန်းသုံး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှုအတွက် အများအားဖြင့် စားသုံးလေ့ရှိ သော ငါးအခြေခံထုတ်ကုန်များကို နမူနာကောက်ယူခြင်းဖြင့် ဤ အသိပညာကွာဟမှု (အသိပညာကွက်လပ်)ကို ဖြည့်ပေးမည်။

အစားအစာကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှု (အစာအဆိပ်သင့်မှု) ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အပူပိုင်းဒေသရောဂါများအား လျစ်လျူရှု မှု တို့ကို လျော့ချခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အာဟာရနှင့် ကျန်းမာရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်မှုအတွက် အရေး ပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ငါးလုပ်ငန်း တန်ဖိုး ကွင်းဆက်တစ်လျှောက် မသန်ရှင်းမှုနှင့် အစားအစာ လုံခြုံစိတ်ချ မှု အန္တရာယ်ကို ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနနှင့် ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) စီမံကိန်းများမှတစ်ဆင့် လေ့လာ တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ငါးလုပ်ငန်းထုတ်ကုန်နမူနာများကိုလည်း လူ့ကျန်းမာရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ပေးနိုင်သော အဏုဇီဝပိုး များ၊ ကပ်ပါးပိုးများနှင့် ညစ်ညမ်းမှုများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာနိုင်ရန် ပို့ပေးမည်။

ဤသုတေသနသည် အသိပညာ (ဗဟုသုတ) ကွာဟချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပြီး၊ အောက်ပါတို့ မှတစ်ဆင့် လက်တွေ့အသုံးချ နိုင်သည်။

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် စားသုံးမှုများပြားသော အစားအစာများ၏ အာဟာရပါဝင်မှု အချက်အလက် (စာအုပ်) အတွက် အဓိက အာဟာရဓာတ်များပါဝင်ဖွဲ့စည်းမှု အချက်အလက်များကို ပုံပို ပေးခြင်း၊
- ဒေသတွင်း အစားအစာစားသုံးမှုကို ကိုယ်စားပြုသော အာဟာရဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို အမျိုးသား ကျန်းမာရေးအတွက် အာဟာရဓာတ်စာရင်းနှင့် အစားအသောက်ဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များစသော အစာ အာဟာရအကြံပြုချက်ပုံစံများတွင် အသုံးပြုနိုင်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် စားသုံးမှုများပြားသော အစားအစာများ၏ အာဟာရပါဝင်မှု အချက်အလက်ကို သုတေသန ပြုလုပ်ထားသောစာအုပ်နှင့် အစားအစာအခြေခံသော အစားအသောက်လမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်တို့တွင် ခေတ်နှင့် အညီ အချက်အလက်သစ်များ ဖြည့်သွင်းရန်လိုအပ်ကြောင်း အမျိုးသားအာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနက မီးမောင်းထိုးပြထားပြီး ဖြစ်သည်။
- ငါးနှင့်ပတ်သက်သော အစားအစာ အကြံပြုချက်များပေးရ သော အာဟာရပညာရှင်များနှင့် အာဟာရ ဇောင်းပေး ငါး-စိုက်ပျိုးရေး အစားအစာစနစ် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ

- အတွက် အစီအစဉ် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲသူ များအား အသိပေးပါ။
- ပစ်မှတ်ထားသော ဖြေရှင်းချက်များကို အသိပေးနိုင်ရန် အတွက် ငါးနှင့်ပတ်သက်သော အစားအစာ လုံခြုံစိတ်ချ ရမှုနှင့် မ သန်ရှင်းမှုတို့ကို တိတိကျကျ ဖော်ထုတ်ပါ။

ဤသုတေသနကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအတွက် ငါး (လုပ်ငန်း) စီမံကိန်းအတွက် ပုံစံ/ဒီဇိုင်း ရေးဆွဲထားသော သက်သေအထောက်အထားအခြေခံ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ အဖြစ် တိုးချဲ့အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဤသုတေသနတွင် လတ်ဆတ် သော ငါးစိုနှင့် ယင်းမှ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သော ငါးခြောက်တို့၌ အစားအစာသန်ရှင်းရေးကျင့်စဉ်များ တိုးမြှင့် ကျင့်သုံးလာစေရေး အတွက် သင်တန်းဖြစ်မြောက်အောင် ဦးဆောင်ပံ့ပိုးသူများနှင့် ငါး အသေးခြောက် (သို့) ငါးချဉ် စသော အာဟာရဖြည့်ဝပြီး ယဉ်ကျေးမှုအရ သင့်လျော်သည့် ငါးအခြေခံထုတ်ကုန်များအား ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် ထုတ်လုပ် သူများနှင့်အတူ တွဲဖက် လုပ်ကိုင် နေသည့် စီစဉ်သူ (ပရိဆက်ဆာ)များ ပါဝင်သည်။ ဤဖြုတ်ပြုပြီး ထုတ်ကုန်များသည် လတ်ဆတ်သော ငါးစိုများ နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် ဆုံးရှုံးမှုကို လျော့ချနိုင်သည့်အပြင် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဆိုသလို အထူးသဖြင့် ငါးရှားပါးသော ဒေသ များရှိ အားနည်းထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများအတွက် ရလွယ်စေ နိုင်သော တာရှည်ခံထုတ်ကုန်တစ်မျိုး၏ ရလွယ်စေမှုကိုလည်း တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ပါသည်။

၆။ ကလေးငယ်များအတွက် ငါးမှုန့် ထုတ်လုပ်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။

ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) ၏ စီမံကိန်းနယ်ပယ်တစ်ခုတွင် ပြုလုပ် ခဲ့သော အတားအဆီးခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာလေ့လာမှု သုတေသနရလဒ် ကို အခြေခံ၍၊ တွေ့ရှိရသည်မှာ ကလေးငယ်များကို ငါးကျွေးရာ၌ အဓိက အဟန့်အတားမှာ အနီးကပ် ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးသူများ က ကလေးငါးရိုးစူးကာ အသက်ရှူကျပ်မည်ကို စိုးရိမ်ထိတ်လန့် ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ (စာကိုး၊ Rizaldo and Weatherson 2018). ထို့ကြောင့် ဤစီမံကိန်းသည် ထိုအတားအဆီးအတွက် အောက်ပါ ချဉ်းကပ်မှု နှစ်ခုကို ပြုလုပ်မည်။

၁။ ရပ်ရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းအဆင့်တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများပါသော အုပ်စုတစ်ခုကို အခြောက်ခံထားသော SIS ဌာနငါးငယ်လေးများကို (ဟင်းသီး ဟင်းရွက်ခြောက်များကို လည်း ထည့်နိုင်ပြီး) ဒေသထွက် ကြိတ်ဆုံကို အသုံးပြုကာ ငါးမှုန့် ပြုလုပ်စေသော လေ့ကျင့်မှုဖြစ်သည်။)

၂။ စီးပွားဖြစ်အဆင့်၌ ငါးမှုန့်ထုတ်လုပ်ရာ၌ အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် ထိတွေ့ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အခြေခံစမ်းသပ်အဆင့်မှသည် ဒေသခံ စားသုံးသူများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရလွယ် သည့်အထိ တိုးချဲ့ရန်အဆင်သင့်ဖြစ်ကာ ရည်ရွယ်ချက် ပြီးမြောက်စေမည် ဖြစ်သည်။

ငါးမွန်သည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အာဟာရဓာတ်မျိုးစုံ ကြွယ်ဝသော အစားအစာဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကလေးငယ်များ အတွက် အရသာနှင့် အာဟာရဖြည့်စုံစေရန် ဖြည့်စွက် အစားအစာအဖြစ် နူးညံ့သောဆန် (သို့မဟုတ် ဂျုံယာဂ)နှင့် ကြိတ်ချေ/ထောင်းထားသော ဖရုံသီးနှင့် ကန်စွန်းဥဝါကဲ့သို့သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ငါးမွန်ထဲသို့ ဖြည့်ထည့် နိုင်သည်။

၇။ အာဟာရအတွက် ပါဝင်ပတ်သက်/ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုကို အားပြည့်ပေးခြင်း။

ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို တိုးမြှင့်ပေးရန်၊ အာဟာရတိုးပွားရေး၌ ငါး၏တန်ဖိုးကို အားပြည့်ပေးရန်နှင့် ကမ္ဘာ့ငါးအဖွဲ့ (WorldFish) က အကောင်အထည်ဖော်ထားသည့် အာဟာရ

ဇောင်းပေး ငါး-စိုက်ပျိုးရေး အစားအစာ စနစ်များချဉ်းကပ်မှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူများအကြား သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးပေးရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် (အာဟာရမြှင့်တင်ရေး အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း မဟာမိတ်အဖွဲ့ - SUN CSA နှင့် နည်းပညာလုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့စသော) အာဟာရနှင့် ကျန်းမာရေးဆွေးနွေးမှုများတွင် ပါဝင်ခြင်းအားဖြင့် အစာအာဟာရအတွက် ငါးကို တိရိစ္ဆာန်များမှ ရရှိသော အဓိက အစားအစာအဖြစ် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း မှီခိုအားထားနေရသော များစွာသော ကျေးလက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ အကျိုးကို ဖြစ်ထွန်းစေမည့် မူဝါဒချမှတ်ရေးအဆင့် အစီအစဉ်များအဖြစ်တင်သွင်းနိုင်သည်အထိ ငါး၏အရေးပါပုံကို သိနားလည်စေမည်ဖြစ်သည်။ (စာကိုး၊ Youn et al. 2018)

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ကလေးမြို့ဈေးတွင် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတစ်ဦး အတူတကွငါးရောင်းချနေပုံ။

မှတ်စုများ

- ၁ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန။ ၂၀၁၈၊ ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရ ဆိုင်ရာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း(MS-NPAN) ၂၀၁၉-၂၀၂၃၊ MOHS, MOALI, MSWRRD & MOE.
- ၂ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန။ ၂၀၁၈၊ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ (ADS) နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ် ၂၀၁၉-၂၀၂၃။
- ၃ SPRING။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်။ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အာဟာရဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့်မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော တစ်ကိုယ်ရေသန်ရှင်းမှု ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများ - Peace Corps ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများနှင့် Peace Corps ဝန်ထမ်းများအတွက် လေ့ကျင့်ရေးလမ်းညွှန်။ ကမ္ဘာလုံး ဆိုင်ရာအာဟာရစီမံကိန်း (SPRING) Arlington, VA.၏ ခိုင်မာအားကောင်းသည့် မိတ်ဖက်များ၊ ရလဒ်များနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများ။
- ၄ DBC မူဘောင်သည် အပြုအမူပြောင်းလဲခြင်းမဟာဗျူဟာကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်အတွက် အထောက်အကူပြုသော အဓိကကျသောအချက်များ (အပြုအမူ၊ ဦးစားပေး အုပ်စု သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးသောအုပ်စုများ၊ အဆုံးအဖြတ်ပေးသော အရာများ၊ ဆောင်ရွက်မှုများ အတွက် ပေါင်းကူးတံတားများနှင့် ဆောင်ရွက်မှုများ) တင်ပြသည်။

Bogard J, Hother A, Saha M, Bose S, Kabir H, Marks G and Thilsted S. 2015. Inclusion of small indigenous fish improves nutritional quality during the first 1000 days. *Food and Nutrition Bulletin* 36.3:276–89. http://pubs.iclarm.net/resource_centre/WF-3882.pdf.

de Brauw A, Eozenou P and Moursi M. 2015. Programme participation intensity and children's nutritional status: Evidence from a randomised control trial in Mozambique. *Journal of Development Studies* 51.8:996–1015.

Health Communication Capacity Collaborative. 2016. John Hopkins Center for Communication Programs. Accessed January 10, 2020. <https://healthcommcapacity.org/about/why-social-and-behavior-change-communication/>

Hoddinot J, Ahmed I, Ahmed A and Roy S. 2017. Behavior change communication activities improve infant and young child nutrition knowledge and practice of neighboring non participants in a cluster-randomized trial in rural Bangladesh. *PLOS One* 12.6 : e0179866. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0179866>

Humphrey J. 2009. Child undernutrition, tropical enteropathy, toilets, and handwashing. *Lancet* 374:1032–35.

Ministry of Health and Sports. 2019. Myanmar micronutrient and food consumption survey 2017–2018: Interim report. Nay Pyi Taw: Ministry of Health and Sports.

Nguyen P, Frongillo E, Sanghvi T, Wable G, Mahmud Z, Tran L, Aktar B, Afsana K, Alayon S, Ruel M and Menon P. 2018. Engagement of husbands in a maternal nutrition program substantially contributed to greater intake of micronutrient supplements and dietary diversity during pregnancy: Results of a cluster-randomized program evaluation in Bangladesh. *Journal of Nutrition Community and International Nutrition* 148:1352–63.

Pruss-Ustun A, Bartram J, Clasen T, Colford J, Cumming O, Curtis V, Bonjour S, Dangour A, De France J, Fewtrell L et al. 2014. Burden of disease from inadequate water, sanitation and hygiene in low- and middle-income settings: A retrospective analysis of data from 145 countries. *Tropical Medicine and International Health* 19.8:894–905.

Rizaldo Q and Weatherson J. 2018. Barrier analysis of fish consumption among under 5 year old children in Shwebo Township, Myanmar. Yangon: WorldFish Myanmar.

Thilsted SH. 2012. The potential of nutrient-rich small fish species in aquaculture to improve human nutrition and health. In Subasinghe RP, Arthur JR, Bartley DM, De Silva SS, Halwart M, Hishamunda N, Mohan CV and Sorgeloos P, eds. *Farming the Waters for People and Food*. Proceedings of the Global Conference on Aquaculture 2010, Phuket, Thailand, September 22–25, 2010. Rome: FAO; Bangkok: NACA. 57–73.

Tokhi M, Comrie-Thomson L, Davis J, Portela A, Chersich M and Luchters S. 2018. Involving men to improve maternal and newborn health: A systematic review of the effectiveness of interventions. *PLOS One* 1–16.

United Nation's Fund for Children. 2013. About UNICEF. Accessed January 20, 2020. www.unicef.org/about/who/index_mission.html.

Pruss-Ustun A, Bartram J, Clasen T, Colford J, Cumming O, Curtis V, Bonjour S, Dangour A, De France J, World Food Programme. 2019. Fill the nutrient gap: Summary report. Myanmar: World Food Programme.

Youn S, Scott J, van Asselt J, Belton B, Taylor W and Lupi A. 2018. Determine the role of wild-caught and aquaculture-based inland fisheries in meeting Burma's nutritional needs. Research Project Investigations: Human Nutrition and Human Health Impacts of Aquaculture. Michigan: Michigan State University. https://aquafishcrsp.oregonstate.edu/sites/aquafishcrsp.oregonstate.edu/files/16hhi05ms_fir_tr16-18.pdf.

